

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-430/25-18072/2

Podgorica, 20.06.2025. godine

Za: MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA, Rimski trg 46, Podgorica

gospodinu, Niku Gjelošaju, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog akcionog plana Strategije za razvoj mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori, za period 2023-2026, za 2025-2026. godinu

Veza: Vaš akt br. 05-305/25-2594/2 od 02.06.2025. godine

Poštovani gospodine Gjelošaj,

Povodom *Predloga akcionog plana Strategije za razvoj mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori, za period 2023-2026, za 2025-2026. godinu*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga akcionog plana i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Za implementaciju Akcionog plana 2025-2026 predložen je finansijski okvir na nivou od ukupno 412.540.433,08€ odnosno 209.241.633,08€ u 2025. godini (Nacionalni budžet - 8.528.000,00€, Javni sektor -190.250.000,00€, IPA i Donatorski programi - 9.290.833,08€ i Privatni sektor - 1.172.800,00€) i 203.298.800,00€ u 2026. godini.

Nadalje, u Izveštaju o analizi uticaja propisa navedeno je da realizacija planiranih aktivnosti za 2025. godinu ne zahtijeva obezbjeđenje dodatnih budžetskih sredstava, već su ista opredijeljena Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu u ukupnom iznosu od 8.528.000,00€ za institucije koje se finansiraju iz budžeta i to:

U okviru Ministarstva ekonomskog razvoja iznos od 3.835.000,00€, Uprave za nekretnine iznos od 90.000,00€, Fonda za inovacije iznos od 2.250.000,00€, Zavoda za zapošljavanje iznos od 1.128.000,00€, Ministarstva regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama iznos od 1.200.000,00€, Naučno tehnološkog parka Crne Gore iznos od 25.000,00€. Takođe, uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da ista sadrži saglasnosti nadležnih institucija sa preciznim iznosom planiranih sredstava Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu

Shodno navedenom, a imajući u vidu da su sredstva za ove namjene planirana Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta, nema primjedbi na *Predlog Akcionog plana za sprovođenje Strategije za razvoj mikro, malih i srednjih preduzeća 2023-2026, za 2025. godinu*, dok je iznos sredstava potreban za sprovođenje mjera iz Akcionog plana u narednom periodu neophodno uskladiti sa sredstvima koja se kod navedenih nosilaca aktivnosti planiraju godišnjim zakonom o budžetu i Srednjoročnim budžetskim okvirom.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo ekonomskog razvoja

NAZIV PROPISA

Akcioni plan za sprovođenje Strategije razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća 2023-2026, za 2025-2026. godinu

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?

Strategija razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća ima za cilj jačanje konkurentnosti, olakšavanje strukturnih promjena i unapređenje poslovnog okruženja koje stimulise poslovanje i rast MMSP. Crna Gora želi da razumije prioritete i principe politike u EU, da ih kroz definisanje nacionalne politike i programske podrške usvoji i prilagodi razvojnim potrebama MSPP. U tom kontekstu, u pripremi Strategije MMSP su posebno analizirani Evropski zeleni dogovor, Zelena agenda za Zapadni Balkan, Investiciona politika EU za period 2021-2027, Ekonomski i investicioni plan za Zapadni Balkan, Strategija MSP za održivu i digitalnu Evropu, kao i specifični EU finansijski programi. Takođe, analizirani su različiti pristupi zemalja članica u formulisanju politike MSP na nacionalnom nivou, a različita iskustva i primjeri najbolje prakse su korišćeni u formulisanju politike i prilagodjeni potrebama MMSP u Crnoj Gori.

Strategijom su definisani strateški ciljevi, a na osnovu kojih su definisani ključni indikatori učinka na nivou operativnih ciljeva koji prate realizaciju definisanih aktivnosti:

- Strateški cilj 1: Unaprijeđen poslovni/regulatorni ambijent i preduzetnički ekosistem;
- Strateški cilj 2: Podrška transformaciji i jačanju konkurentnosti MMSP;
- Strateški cilj 3: Poslovna organizovanost i pristup MMSP novim tržištima.

Akcioni plan 2025-2026 (AP 2025-2026) obuhvata 10 operativnih ciljeva za čiju ostvarenost je definisano 62 aktivnosti. U okviru planiranih aktivnosti koje doprinose realizaciji pojedinačnih operativnih ciljeva, definisane su nadležne institucije, indikatori rezultata, datum početka kao i planirani datum završetka aktivnosti, izvori finansiranja i sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025. godini, kao i plan za kandidovanje u Predlogu Zakona o budžetu za 2026. godinu.

Problemi koji se rješavaju ovim aktom se odnose na: unapređenje pravne regulative; pojednostavljivanje administrativnih procedura i elektronske dostupnosti javnih usluga; lakši pristup izvorima finansiranja; raznovrsnost finansijskih instrumenata shodno potrebama MMSP; predvidljivost pravnih i poreskih instrumenata; potreba za novim digitalnim tehnologijama; primjena digitalizacije u poslovanju; razvoj znanja i vještina potrebnih za digitalizaciju, održivo i resursno efikasno poslovanje usmjereno na povećanje inovativnosti i konkurentnosti MMSP.

- Koji su uzroci problema?

Osnovni uzroci problema mogu se prepoznati u više segmenata:

- Nedovoljno izgrađeni institucionalni kapaciteti od nacionalnog do lokalnog nivoa potrebni za sveobuhvatno sprovođenje programske podrške;
- Nedostatak raspoloživih i dostupnih finansijskih sredstava za sprovođenje investicionih projekata MMSP;
- Nedovoljna informisanost, koordinacija i saradnja ključnih aktera na implementaciji politike MMSP

- Nedovoljno razvijen sistem monitoringa i nedostatak adekvatnih indikatora i evalaucija programske podrške;
- Neadekvatan sistemski okvir praćenja potreba za obukom (znanje i vještine) u MMSP;
- Nedovoljna informisanost MMSP o postojećim mehanizmima podrške
- MMSP većim dijelom koriste energetske zastarjele tehnologije i izraubovanu opremu;
- Niska stopa produktivnosti i konkurentnosti MMSP na lokalnom i inostranom tržištu;
- Niska orijentisanost Visoko učešće proizvoda nižih faza prerade u izvozu;
- Visoka uvozna zavisnost i nedovoljna spremnost i orijentacija ka izvozu;
- Nedovoljna povezanost MMSP sa centrima znanja, nizak nivo ulaganja u istraživanje i razvoja;
- Nizak nivo inovativnosti MMSP;
- Nedovoljno razvijena svijest o značaju i efektima digitalne transformacije i tranzicije ka zelenoj ekonomiji i transformaciji sa linearne na cirkularnu ekonomiju;
- Nedostatak savremenih znanja i vještina.

- **Koje su posljedice problema?**

Crna Gora je veoma osjetljiva na eksterne šokove i fluktuacije poslovnog ciklusa. Prethodni period u kom se realizovala politika MMSP je bio izuzetno karakterističan, imajući u vidu potpuno različite eksterne uslove koji su u velikoj mjeri uticali na performanse MSPP sektora, odnosno crnogorske ekonomije.

- **Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?**

Oštećeni subjekti su mikro, mala i srednja preduzeća. Eksterni uslovi su uticali na sektor MMSP. Pad aktivnosti u periodu recesije ne karakterišu realno stanje razvoja MMSP, posmatrajući rast sektora prije i posle kriznih situacija.

- **Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?**

Akcionim planom kroz mjere finansijske i nefinansijske podrške pruža se značajan doprinos sektoru mikro, malih i srednjih preduzeća za unapređenje konkurentnosti, kroz smanjenjem administrativnih i regulatornih prepreka, boljem pristupu finansijama i promocija preduzetništva, povećanje inovativnosti i konkurentnosti MMSP, i na taj način se rešavaju gore navedeni problemi.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navešti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?

Opšti cilj politike MMSP definisane ovom Strategijom jeste težnja da se ojača sektor MMSP da može da predstavlja pokretačku snagu u transformaciji/tranziciji Crne Gore ka digitalnoj i održivoj ekonomiji. Ovaj proces je iniciran realizacijom prethodnog strateškog dokumenta, a ova Strategija obezbijeduje još snažniji iskorak u tom pravcu. Na tim osnovama, posebno imajući u vidu nestabilne i teško predvidive uslove poslovanja na globalnom nivou, ključnu promjenu kao posljedicu uspjeha podsticanja razvoja predstavlja transformisan sektor MMSP koji je sposoban da ublaži negativne posledice izazvane eksternim promjenama.

Imajući u vidu da AP 2025-2026 ima za cilj inovativan i održiv sektor MMSP zasnovan na znanju, digitalizaciji i resursnoj efikasnosti, koji jača ekonomsku poziciju Crne Gore na svjetskom tržištu, promocija preduzetništva, potrebe i nefinansijska programska podrška za transformaciju MMSP, i pristup novim tržištima, na tim osnovama formuliše i sledeće strateške ciljeve, unutar kojih su definisani i operativni ciljevi:

- Unaprijeđen poslovni/regulatorni ambijent i preduzetnički ekosistem: (smanjenje administrativne i regulatorne prepreke poslovanju MMSP, bolji pristup finansijama, promocija preduzetništva i podsticanje početnika u poslovanju, razvoj institucionalne mreže za podršku MSP i poslovno udruživanje);
 - Podrška transformaciji i jačanju konkurentnosti MMSP: (digitalna transformacija MMSP, tranzicija MMSP ka održivom zelenom poslovanju, razvoj savremenih znanja i vještina, podsticanje inovativnosti u MMSP);
 - Poslovna organizovanost i pristup MMSP novim tržištima: (poslovna organizovanost MMSP u klastere, lance dobavljača, lance vrijednosti, priprema za izvoz i podršku MMSP u pristupu inostranim tržištima).
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo?**

U procesu kreiranja Strategije MMSP pored principa kontinuiteta, primjenjuje se i princip usklađenosti sa relevantnim politikama na nacionalnom i na nivou EU. Sagledan je nacionalni okvir politike MMSP u Crnoj Gori i specifične promjene koje su karakterisale posmatrani period. Takođe, analiziran je novi okvir politike MSP u EU definisan za period 2021-2027. Politika preduzetništva koja se definiše Strategijom MMSP za period od 2023. do 2026. godine treba biti usklađena sa prioritetima u strateškim krovim i tematskim dokumentima Crne Gore koje imaju direktan ili indirektan uticaj na okvir politike i razvoj preduzetničkog ambijenta, kao što su u periodu kad je definisana:

- Program ekonomskih reformi za Crnu Goru za period 2023-2025;
- Srednjoročni program rada Vlade 2022-2024;
- Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030;
- Strategija pametne specijalizacije Crne Gore 2019-2024 i
- Operativni program za implementaciju Strategija pametne specijalizacije Crne Gore (2021-2024) s Akcionim planom 2021-2022;
- Strategija digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema?**

Programom rade Vlade Crne Gore za 2025. godinu, predviđena je izrada Akcionog plana 2025 - 2026 za sprovođenje Strategije razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2023 – 2026 s Izvještajem o realizaciji Akcionog plana za 2024. godinu.

- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Imajući u vidu moguće opcije u skladu sa ključnim preporukama, u nastavku je data pregled preporuka za dalji razvoj sektora MMSP:

- **Institucionalni i regulatorni okvir:** Poboljšanje RIA u oblastima identifikovanim praćenjem i evaluacijom ; Poboľšati praćenje i evaluaciju javno-privatnih konsultacija.

- **Operativno okruženje za MSP:** Izgraditi kapacitet javne uprave da razumije krajnje potrebe MSP prilikom projektovanja digitalnih usluga; Poboľjšati praćenje i evaluaciju usluga digitalne vlade, uključujući registraciju firmi; Procijeniti poreska opterećenja sa kojima se suočavaju različite vrste MSP iz perspektive poreske politike;
- **Bankrot i druga šansa:** Razviti mjere politike prevencije nesolventnosti, uključujući potpuno razvijen sistem ranog upozorenja; Uvesti pojednostavljeni stečajni postupak za MSP; Promovisati drugu šansu za poštene preduzetnike;
- **Pristup finansijama:** Podići svijest o alternativnim izvorima finansiranja; Unaprijediti zakonodavstvo kako bi se olakšalo finansiranje početnika;
- **Inovaciona politika:** Uvesti mjere za podsticanje saradnje između istraživačkih institucija i privatnog sektora, podsticanjem ulaganja u istraživanje i razvoj i izgradnjom temelja za razvoj ekonomije zasnovane na znanju;
- **Preduzetničke vještine:** Kreiranje jedinstvenog portala za vještine preduzeća kako bi se otvorio pristup informacijama i podršci za pokretanje i razvoj vještina, okupljajući izvore finansiranja, savjete, obuku i resurse vladinih i nevladinih aktera;
- **MSP u zelenoj ekonomiji:** Sprovoditi redovno praćenje i evaluaciju različitih programa podrške ozelenjavanju MSP kako bi se bolje prilagodili stvarnim potrebama MSP i uskladili programe koje nude različite institucije; Olakšati prelazak na cirkularnu ekonomiju kroz zelene javne nabavke;
- **Usluge podrške za MSP:** Intenzivirati napore da se nadgledaju usluge poslovne podrške koje pruža vlada pozivanjem nezavisne institucije da sprovede reviziju; Proširiti nivo osiguranja kvaliteta i razviti sistem za prikupljanje povratnih informacija od korisnika privatnih pružaoca savjetodavnih usluga kako bi se osiguralo da akreditovani konsultanti pružaju MSP potrebne usluge podrške;
- **Standardi i tehnička regulativa:** Završiti stvaranje centralizovanog informativnog portala za izvoznike, koji pruža ključne informacije o standardima, propisima i procesu ocenjivanja usaglašenosti;
- **Internacionalizacija MSP:** Olakšati pristup informacijama o uslugama podrške koje su dostupne MSP, podstičući njihovu internacionalizaciju; Smanjiti oslanjanje na eksterne razvojne programe; Proširiti izvoznju ponudu MSP i poboljšati bazu dobavljača u privredi kako bi se uskladila sa prilivom stranih direktnih investicija; Uvesti nefinansijsku podršku za MSP u cilju formiranja klastera, Razviti pravni okvir koji reguliše e-trgovinu i onlajn usluge.

Ispunjavanje navedenih preporuka i definisanih ciljeva u okviru AP 2025-2026, biće moguće kroz institucionalnu i međuresorsku saradnju nadležnih ministarstava i institucija kako bi se omogućila bolja valorizacija postojećih resursa u sektoru mikro, malih i srednjih preduzeća. Istovremeno, težiće se ka boljem usklađivanju sa EU preporukama.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
 - Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
 - Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
 - Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
 - Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.
-
- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.

Implementacija aktivnosti u okviru Akcionog plana 2025-2026 Strategije razvoja mikro malih i srednjih preduzeća, **pozitivno** će uticati na unapređenje okvira za, podsticanje inovacija, razvoj zelene ekonomije, energetske efikasnosti, razvoja ljudskog kapitala za potrebe industrije i razvoj preduzetništva, unapređenje digitalizacije, kao i pristupa tržištu.

Realizacija Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća 2023-2026, za 2025-2026. godinu, uticaće na:

- Mogućnosti za prevazilaženje izazova i ostvarivanje promjena u ključnim oblastima za dalji rast i razvoj MMSP sektora,
- Unapređenje ICT infrastrukture za rast konkurentnosti preduzeća,
- Održivo upravljanje resursima,
- Razvoj ljudskog kapitala kroz obrazovanje i sticanje vještina za konkurentnost industrije u skladu sa potrebama tržišta rada,
- Unapređenje poslovnog i regulatornog okvira ambijenta za preduzetničku ekosistem,
- Unapređenje pristupa finansiranju za konkurentna i inovativna preduzeća,
- Razvoj inovacione infrastrukture u skladu sa potrebama preduzeća i unaprjeđenje inovacionih aktivnosti,
- Razvoj institucionalne infrastrukture i usluge podrške za razvoj preduzetništva,
- Podsticanje razvoja zelene ekonomije i podršku diverzifikaciji ponude MMSP,
- Podsticanje digitalne transformacije preduzeća,
- Jačanje izvoznih performansi preduzeća.

Implementacija aktivnosti u okviru Akcionog plana za 2025-2026. godinu imaće **direktan** uticaj na mikro, mala i srednja preduzeća jačanje ljudskih kapaciteta i stručnih kvalifikacija za potrebe zapošljavanja, administrativnih kapaciteta za privlačenje sredstava EU fondova, unaprijediće saradnju nauke i privrede, itd. Navedenim mjerama uticaće se i na razvoj posebnih ciljnih grupa kao što su žene, mladi i zanatlije, start up preduzeća, a imaće i **posredan** uticaj na sve građane kroz unaprijeđen poslovni ambijent i olakšane procedure.

- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**

Za implementaciju Akcionog plana 2025. godinu predložen je finansijski okvir u od 209,241,633.08 €:

- Nacionalni budžet – **8,528,000.00 €** (4.08%)
- Javni sektor – **190,250,000.00 €** (90.92%)
- IPA i Donatorski programi – **9,290,833.08 €** (0.56%)
- Privatni sektor – **1,172,800.00 €** (4.44%).

Navedene mjere, a posebno programi finansijske i nefinansijske podrške koji su namijenjeni mikro, malim i srednjim preduzećima koje će omogućiti dalji podsticaj investicija kroz nabavku opreme, uvođenje mjera energetske efikasnosti, digitalnu transformaciju biznisa, prelazak sa linearnog na cirkularni model poslovanja, unapređenje inovacionih aktivnosti, unapređenje marketinga.

- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**

Realizacijom predloženih aktivnosti podržava se unapređenje poslovnog ambijenta za privredne subjekte, finansijska podršku za osnivanje, rast i razvoj preduzeća, unapređenje preduzetničkih znanja i vještina i razvoj ljudskog kapitala, podsticanje inovacija i uvođenje novih tehnologija kroz saradnju industrije sa naučnoistraživačkom zajednicom, digitalnu transformaciju preduzeća, uvođenje principa cirkularne i niskokarbonske ekonomije, poboljšanje saradnje između sektora, intenziviranje saradnje sa inostranstvom

kroz integracije u EU, kao i kroz investicione tokove sa drugim zemljama. Na taj način će sprovođenje aktivnosti doprinijeti stvaranju nove tržišne vrijednosti čime uticaj donošenja propisa ima znatno veće pozitivne efekte od troškova.

Očekivani efekti na duži rok odnose se na povećanje konkurentnosti crnogorske ekonomije kroz rast produktivnosti, inovativnosti i efikasnosti čime se u potpunosti opravdavaju troškovi donošenja Akcionog plana 2025-2026.

- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**

Dio mjera u okviru Akcionog plana 2025-2026. godine, koji se odnosi na finansijsku i nefinansijsku podršku imaće za cilj osnivanje novih privrednih subjekata i otvaranje novih radnih mjesta kao i unapređenje konkurentnosti proizvoda i usluga i doprinosi se unapređenju razvoja postojećih preduzeća u domenima inovativnosti, digitalne transformacije, energetske efikasnosti čime se jača njihova tržišna pozicija.

- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Aktivnosti u okviru AP 2025-2026. godine usmjerene su na unapređenje i stvaranje boljeg poslovnog ambijenta koji će rezultirati brojnim mehanizmima podrške privrednom sektoru i povećanjem investicionih ulaganja. Iako se reforme u oblasti unapređenja poslovnog ambijenta sprovode u kontinuitetu, neophodno je i dalje unapređivati rad regulatornih tijela i institucija na daljem pojednostavljenju administrativnih procedura i smanjenju troškova za privredu.

Realizacijom planiranih aktivnosti dalje će se unapređivati poslovni ambijent kroz kreiranje jasnog i predvidivog regulatornog okvira, uz smanjenje troškova poslovanja, skraćanje rokova i pojednostavljenje administrativnih procedura, posebno u dijelu pojednostavljenje procesa izdavanja e- licenci od strane organa državne uprave, uvođenje jedinstvenog informacionog sistema i dr. Dodatno, uvedeni postupak digitalizacije programske podrške privredi će doprinijeti i rasterećenju administrativnih kapaciteta, pojednostavljenju procedura i olakšati pristup korišćenju različitih vidova programa od strane privrednika.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**

Za implementaciju Akcionog plana za 2025-2026. godinu, za sve aktivnosti definisani su izvori finansiranja na bazi nacionalnog budžeta, javnog sektora, IPA fondova, donatora, kao i doprinosa iz privatnog sektora.

Realizacija planiranih aktivnosti u 2025. godini ne zahtijeva obezbjeđenje dodatnih budžetskih sredstava, već su ista opredijeljena Zakonom o budžetu za 2025. godinu u ukupnom iznosu od 8,528,000.00 € za institucije koje se finansiraju iz Budžeta:

- Fond za inovacije: 2.250.000,00 € (prilog saglasnost)
- Uprava za nekretnine: 90.000,00 € (prilog saglasnost)
- Zavod za zapošljavanje CG: 1.128.000,00 € (prilog saglasnost)
- Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja: 1.200.000,00 € (prilog saglasnost)
- Naučno tehnološki park CG: 25.000,00 € (prilog saglasnost)
- Ministarstvo ekonomskog razvoja: 3.835.000,00 € (prilog saglasnost).

Saglasnosti nadležnih ministarstava sa preciznim iznosom i izvorom sredstava za realizaciju predloženih aktivnosti u 2025.godini, dostavljeno je u prilogu RIA obrasca.

- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.

Akcioni plan 2025-2026 sadrži i određene aktivnosti koje imaju višegodišnji karakter i koje se u kontinuitetu sprovode shodno unaprijed definisanoj dinamici realizacije projekata i planiranim ciljevima za 2023. godinu. Kako je uglavnom riječ o strateškim infrastrukturnim projektima, zbog njihove važnosti u smislu stvaranja preduslova za unapređenje poslovanja MMSP sektora, predmetne aktivnosti se moraju posmatrati u okviru dužeg vremenskog perioda, ali se u skladu sa tim budžet planira na godišnjem nivou. Takođe, aktivnosti koje predstavljaju dio redovnih aktivnosti nadležnih institucija realizuju se u kontinuitetu, odnosno u skladu sa vremenskom dinamikom navedenom u Akcionom planu 2025-2026.

- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.

Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?

Sredstva su planirana Zakonom o budžetu za 2025. godinu.

- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?

Usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih bi proistekle finansijske obaveze.

- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?

Implementacijom propisa indirektno će doći do povećanja prihoda za budžet Crne Gore kroz povećanje broja MMSP, unapređenja kapaciteta i obima proizvodnje, stvaranja nove vrijednosti i novih proizvoda i usluga, otvaranja novih radnih mjesta, čime će se omogućiti veći doprinos nacionalnom bruto proizvodu, proširenju poreske baze kroz osnivanje novih preduzeća i novo zapošljavanje i time stvoriti veći efekti na prihodnu stranu budžeta Crne Gore.

- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.

Metodologija obračuna finansijskih izdataka zasnovana je na planiranoj procjeni utroška finansijskih sredstava od strane institucija nadležnih za sprovođenje pojedinačnih aktivnosti i projekata, a što je

uslovljeno činjenicom da li se radi o kontinuiranim aktivnostima gdje se na bazi prethodnog iskustva planiraju troškovi na godišnjem nivou ili su u pitanju projekti koji zahtijevaju detaljnu tehničku i finansijsku specifikaciju, izradu elaborata i projektnih zadataka, konsultacije i posebnu finansijsku procjenu troškova i efekata realizacije i sl.

- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?

Nakon prikupljenih saglasnosti da su sredstva za realizaciju predloženih aktivnosti opredijeljena budžetom Ministarstva/institucije za 2025.godinu, sa preciznim pregledom budžetskih pozicija i opredijeljenim iznosom za realizaciju programskih aktivnosti, donijeće se Mišljenje od strane nadležnog Ministarstva finansija.

- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Predstavnici Radne grupe za izradu Akcionog plana 2025-2026 bili su uključeni u svim fazama izrade predmetnog dokumenta. Dodatnih komentara nije bilo.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**

Za pripremu Akcionog plana za 2025-2026. godinu nije korišćena eksperstka podrška.

- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**

Akcioni plan za 2025-2026. godinu je pripremljen uz podršku članova Radne grupe sa kojima su predstavnici MERA imali kontinuiranu svakodnevnu komunikaciju. Predstavnici Radne grupe su pružili smjernice u pogledu ključnih aktivnosti za izradu Akcionog plana na bazi prioriternih tekućih i planiranih aktivnosti u okviru institucija i organizacija koje zastupaju. U procesu kreiranja nacrta akcionog plana, organizovan je niz pojedinačnih konsultativnih razgovora sa predstavnicima svih relevantnih institucija i organizacija koje doprinose razvoju sektora MSP, u cilju detaljnog sagledavanja polaznih osnova i definisanja ključnih aktivnosti koje je potrebno imati u vidu prilikom izrade Akcionog plana. Svi relevantni inputi su uključeni u nacrt Akcionog plana i predstavljali su osnov za naredni krug individualnih i grupnih konsultacija sa predstavnicima relevantnih institucija i organizacija.

- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana.**

Sve primjedbe i komentari su evidentirani, a relevantne sugestije su ugrađene u finalnu verziju Akcionog plana.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**

Od ključnog značaja za ostvarivanje očekivanih rezultata utvrđenih Akcionim planom Strategije razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća za 2025-2026. godinu je funkcionisanje međuresorne saradnje sa zadatkom obezbjeđenja efikasne koordinacije na kreiranju i implementaciji svih definisanih aktivnosti, a imajući u vidu horizontalnost i kompleksnost implementacije. Kako je prethodno navedeno, proces implementacije Akcionog plana 2025-2026. je u nadležnosti različitih institucija i aktera, javnog i privatnog sektora, dok se određeni broj aktivnosti realizuje uz podršku međunarodnih institucija/organizacija i donatorskih projekata. Kako bi proces implementacije bio uspješan, prethodio je zahtjevan proces planiranja, kako sa aspekta vremena, tako i sa aspekta kvaliteta predloženih aktivnosti i projekata, a uzeti su u obzir i interni i eksterni faktori, preporuke i iskustva u implementaciji akcionih planova iz prethodnih godina.

- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**

Međuinstitucionalna saradnja je od ključnog značaja za ostvarivanje očekivanih rezultata definisanih Akcionim planom 2025-2026.

- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**

Najvažniji indikatori za mjerenje ispunjenja strateških i operativnih ciljeva:

- Povećanje broja zaposlenih u sektoru MMSP;
- Povećanje (%) učešća preduzeća u vlasništvu žena u odnosu na ukupan broj;
- Povećanje (%) učešća žena-preduzetnica;
- Rast učešća MMSP u ukupnom izvozu;
- Povećanje MMSP u BDV;
- Porast učešća (%) MMSP u ukupnim investicijama;
- Porast učešća (%) MMSP u ukupnom prometu.

- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Ministarstvo ekonomskog razvoja - Direktorat za unapredjenje konkurentnosti, zadužen je za proces kreiranja i praćenje sprovođenja realizacije politike MMSP. Na tim osnovama Ministarstvo je zaduženo i za proces kreiranja i implementacije Strategije razvoja MMSP 2023-2026.

Datum i mjesto: 02.06.2025. godine, Podgorica

Starješina organa:

Nik Gjelošhaj
ministar

Crna Gora

Ministarstvo ekonomskog razvoja

PREDLOG

AKCIONI PLAN

ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE RAZVOJA MIKRO, MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA 2023-2026,

ZA PERIOD 2025-2026. GODINE

Podgorica, jun 2025. godine

Ministarstvo ekonomskog razvoja je pripremilo **Akcion plan za 2025-2026. godinu** za sprovođenje Strategije razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća 2023-2026.

U okviru Akcionog plana definisana su tri strateška cilja, i u okviru njih operativni ciljevi sa specifičnim aktivnostima na osnovu planiranih intervencija, usmjerenim na dostizanje vizije i opšteg cilj politike MMSP definisane Strategijom MMSP: Jačanje sektora MMSP da može da predstavlja pokretačku snagu u transformaciji/tranziciji Crne Gore ka digitalnoj i održivoj ekonomiji.

U okviru Strategije i Akcionog plana za 2025-2026. godinu definisani su sljedeći strateški ciljevi:

- **SC1: Unaprijeđen poslovni/regulatorni ambijent i preduzetnički ekosistem;**
- **SC2: Podrška transformaciji i jačanju konkurentnosti MMSP;**
- **SC3: Poslovna organizovanost i pristup MMSP novim tržištima.**

Napomena: U okviru svakog Operativnog cilja definisani su indikatori učinka. U cilju usklađivanja politike MSP u Crnoj Gori sa politikom MSP u EU svi indikatori učinka su vezani za ostvarenja u okviru Izvještaja OECD Indeks politike MSP za Zapadni Balkan i Tursku. S obzirom da je OECD poslednji izvještaj objavio 2022. godine, a i iz kog su preuzete početne vrijednosti indikatora, a sljedeći će umjesto 2025. izaci tokom 2026. godine, nemamo ostvarene vrijednosti za 2024. godinu. Na tim osnovama polazne i ciljane vrijednosti predstavljene u AP za 2023.-2024. godinu ostaju i u ovom AP.

Za sprovođenje Akcionog plana 2025-2026 predložen je finansijski okvir na nivou 412,540,433.08 €, odnosno 209,241,633.08 € u 2025. godini i 203,298,800.00 € u 2026. godini, i to:

- U okviru Strateškog cilja 1 predviđena je ukupno realizacija 30 aktivnosti, a predviđeni budžet je 204,812,000.00 € u 2025 i 197,259,000.00 € u 2026.
- U okviru Strateškog cilja 2 predviđeno je 3,544,633.08 € u 2025, i 5,114,800.00 € u 2026, za realizaciju ukupno 27 aktivnosti.
- U okviru Strateškog cilja 3 predviđeno je 885,000.00 € u 2025, a 925,000.00 € u 2026 za realizaciju ukupno 6 aktivnosti.

AKCIONI PLAN

ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE RAZVOJA MIKRO, MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA 2023-2026,

ZA PERIOD 2025-2026. GODINE

STRATEŠKI CILJ 1	UNAPRJEĐEN POSLOVNI/REGULATORNI AMBIJENT I PREDUZETNIČKI EKOSISTEM/INSTITUCIRNALNI OKVIR		
OPERATIVNI CILJ 1	Smanjene administrativne i regulatorne prepreke poslovanju MMSP		
Indikator učinka	Početna vrijednost 2022	Ciljna vrijednost 2024	Ciljna vrijednost 2026
Unapredjenje operativnog okruženja za MMSP	3.61	3.90	4.30
Rang Indeks politike MSP			
Dimenzija 4: Operativno okruženje za MSP			
Indikator učinka	Početna vrijednost 2022	Ciljna vrijednost 2024	Ciljna vrijednost 2026
Unapredjenje regulatornog ambijenta	3.95	4.30	4.65
Rang Indeks politike MSP			
Pod-Dimenzija 3.2.: Pojednostavljivanje zakonodavstva i analiza uticaja propisa			
Indikator učinka	Početna vrijednost 2022	Ciljna vrijednost 2024	Ciljna vrijednost 2026
Unaređenje Konsultacija i dijaloga MMSP i javnog sektora	2.60	3.00	3.40
Rang Indeks politike MSP			
Pod-Dimenzija 3.3: Javno-privatne konsultacije-Monitoring i evaluacija			

Aktivnost koja utiče na realizaciju Strateškog cilja 1	Indikator rezultata za perIRd 2025-2026. godina	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026	Izvor finansiranja ¹
1.1.1. Unaprjeđenje kvaliteta e-usluga i uspostavljanje novih e-servisa za MMSP	Indikator Rezultata (IR): Broj e-usluga, broj MMSP korisnika usluga, broj uspostavljenih novih e-servisa za MMSP Početna vrijednost 2024: Pripremljen predlog aktivnosti za obezbjeđivanje preduslova za uspostavljanje e-servisa predaja zahtjeva za promjenu prava na nepokretnostima. Ciljna vrijednost 2025: Nova usluga predaja zahtjeva za promjenu prava na nepokretnostima od strane notarskih kancelarija, a u kontinuitetu se radi na poboljšanju kvaliteta	Uprava za nekretnine	I Q 2025	IV Q2026	90.000,00 €	90.000,00 €	Nacionalni budzet

¹ A: Nacionalni budžet B: Javni sektor (Sredstva lokalnih samouprava, javnih institucija, preduzeća u većinskom državnom vlasništvu...)

C: IPA D: Donatori

P: Privatni sektor

	usluga i podataka već dostupnih za preuzimanje podataka vlasničke strukture (LN, Uvjerenja) Ciljna vrijednost 2026: Puna implementacija						
1.1.2 Uključivanje predstavnika privrede u proces donošenja odluka, prije svega propisa i strateških dokumenata	IR: Učešće u raspravama o pravnim aktima koji se tiču biznisa Početna vrijednost 2024: Davanje predloga i sugestija na 22 pravna akta koji se tiču biznisa Ciljna vrijednost 2025: Davanje predloga i sugestija na 20 pravna akta koji se tiču biznisa Ciljna vrijednost 2026: Davanje predloga i sugestija na 20 pravna akta koji se tiču biznisa	PKCG	IQ 2025	IVQ 2026	6.000,00 €	6.000,00 €	Privatni sektor
1.1.3	IR: Uspostavljena potpuna elektronska registracija	Ministarstvo finansija	IQ 2025	IVQ2026	8.000.000,00 € ²	0	Donatori/ Kredit

² Sredstva su opredijeljena za finansiranje aktivnosti: 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5 i 1.1.7

Uspostavljanje potpune elektronske registracije u skladu sa odredbama navedenim u predlogu Zakona o registraciji privrednih I drugih subjekata	Početna vrijednost 2024: Elektronska registracija nije uspostavljena Ciljna vrijednost 2025: Zavrsetak faze razvoja i testiranja (IIIQ i IVQ) Ciljna vrijednost 2026: Uspostavljena potpuna elektronska registracija	Poreska uprava					Svjetske Banke (RARP) – Ukupna vrijednost planiranih sredstava za IRMS (Integrated Revenue Management System)
1.1.4 Unapređenje funkcionalnosti u Registru stvarnih vlasnika	IR: Unapređenje Registra stvarnih vlasnika sa pregledom istorijskih izmjena i omogućenim pristupom Obveznicima AML zakona Početna vrijednost 2024: Osnovne funkcionalnosti RSV osposobljene u martu 2024. godine Ciljna vrijednost 2025: Uspostavljanje unapredjenih funkcionalnosti RSV IIIQ 2025. godine	Poreska uprava - RSV	IQ 2025	IVQ2026	0	0	Donatori/ Kredit Svjetske Banke (RARP) – Ukupna vrijednost planiranih sredstava za IRMS (Integrated Revenue Management System)

	Ciljna vrijednost 2026: Potpuno funkcionalan unaprijeđeni modul RSV						
1.1.5 Ažuriranje i unapređenje baze podataka kod Centralnog registra privrednih subjekata	IR: Pouzdan i tačan registar sa kompletnim setom podataka u skladu sa regulativom, uključujući i brisanje neaktivnih privrednih društava, sa visokim stepenom tačnosti podataka Početna vrijednost 2024: Priprema zakonodavnog okvira koji će omogućiti efikasno čišćenje i održavanje registra i implementacija novog Modula za registraciju u okviru IRMSa Ciljna vrijednost 2025: Usvojeni zakoni (Zakon o Privrednim Društvima, Zakon o Registraciji Privrednih i Drugih Subjekata, Zakon o sprečavanju nelegalnog poslovanja i drugi), kao i podzakonskih akata. Ciljna vrijednost 2026:	Poreska uprava - CRPS	IQ 2025	IVQ 2026	0	0	Donatori/ Kredit Svjetske Banke (RARP) – Ukupna vrijednost planiranih sredstava za IRMS (Integrated Revenue Management System)

	Prečišćen registar u skladu sa novim propisima						
1.1.6 Unapređenje funkcionalnosti Kol-centra Poreske uprave, uvođenjem savremene centrale koja podržava standarde i najbolju praksu u oblasti telefonske podrške korisnicima (odabir operatera prema poreskim oblastima, uvid u analitičke račune poreskih obaveznika, metodologija izvještavanja i sl.)	IR: Uspostavljen modernizovani Kol-centar Početna vrijednost 2024: Kol-centar Poreske uprave funkcioniše u postojećim kapacitetima i na bazi ranije nabavljene centrale Ciljna vrijednost 2025: Započete aktivnosti na modernizaciji Ciljna vrijednost 2026: Modernizovan Kol-centar	Poreska uprava	IQ 2025	IVQ 2026	Redovna budžetska sredstva	Redovna budžetska sredstva	Nacionalni budžet
1.1.7 Uvođenje portal Poreske uprave na kojem će sve usluge koje pruža Poreska uprava biti automatizovane po svim poslovnim procesima PU, od elektronske registracije privrednih subjekata, poreske registracije, podnošenja poreskih prijava, izmirivanja poreskih obaveza, preko uslužnih aspekata (dobijanje uvjerenja, podnošenje	IR: Uspostavljen portal Početna vrijednost 2024: / Ciljna vrijednost 2025: Svi servisi Poreske uprave automatizovani Korisnici su svi poreski obveznici u Crnoj Gori Ciljna vrijednost 2026:	Poreska uprava	IQ 2025	IVQ 2026	0	0	Donatori/ Kredit Svjetske Banke (RARP) – Ukupna vrijednost planiranih sredstava za IRMS (Integrated Revenue

zahtjeva, postavljanje pitanja i sl.) do inspekcijskog nadzora	Svi servisi Poreske uprave automatizovani Korisnici su svi poreski obveznici u Crnoj Gori						Management System)
1.1.8 Odobranje za pojednostavljene postupke i za status ovlaštenog privrednog subjekta (AEO)	IR: Broj privrednih subjekata AEO Početna vrijednost 2024: privrednih subjekata AEO 12 ovlaštenih privrednih subjekata Ciljna vrijednost 2025: 19 ovlaštenih privrednih subjekata Ciljna vrijednost 2026: 22 ovlaštenih privrednih subjekata	Uprava carina	IQ 2025	IVQ 2026	Redovna budžetska sredstva	Redovna budžetska sredstva	Nacionalni budžet
1.1.9 Servis „Navigator za mlade preduzetnike“ – jedinstvena kontakt-tačka pri UMPCG za e-registraciju, licence i SAP portal; mjesečna pravna klinika za mlade; godišnje javne konsultacije privreda–uprava.	IR: Uspostavljen servis Početna vrijednost 2024: 0 Ciljna vrijednost 2025: 50 Ciljna vrijednost 2026: 200	Unija mladih preduzetnika Crne Gore - (nosilac) MER; MF; Uprava prihoda i carina; UPCG; Monstat	IQ 2025	IVQ 2026	30.000,00 €	20.000,00 €	Donatori (IPA), UMPCG

1.1.10 Umanjuje se porez na dohodak fizičkih lica i porez na dobit pravnih lica za prvih osam godina se u iznosu od 100% poreskom obvezniku koji otpočne obavljanje djelatnosti u privredno nedovoljno razvijenim opštinama	IR: Broj fizičkih lica kojima je umanjen porez na dohodak Broj pravnih lica kojim je umanjen porez na dobit Početna vrijednost 2024: 350 obveznika Ciljna vrijednost 2025: 350 obveznika Ciljna vrijednost 2026: 350 obveznika	Ministarstvo finansija Poreska uprava	I Q 2025	IV Q 2026	Redovna budžetska sredstva	Redovna budžetska sredstva	Nacionalni budžet
OPERATIVNI CILJ 2		Bolji pristup MMSP finansijama					
Indikator učinka Bolji pristup MMSP finansijama Rang Indeks politike MSP Dimenzija 6: Pristup MSP finansijama		Početna vrijednost 2022 3.61		Ciljna vrijednost 2024 3.90		Ciljna vrijednost 2026 4.30	
1.2.1 Realizacija namjenskih programa finansijske podrške namjenjene MMSP	IR: Iznos realizovane podrške Početna vrijednost 2024: 176,1 mil € Ciljna vrijednost 2025: 190 mil € Ciljna vrijednost 2026: 190 mil €	Razvojna banka Crne Gore	IQ 2025	IVQ 2026	190.000.000,00 €	190.000.000,00 €	Javni sektor

1.2.2 Implementacija Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2025. godinu	IR: Broj podržanih Projekata Početna vrijednost 2024: 94 od čega 38 u vlasništvu žena Ciljna vrijednost 2025: 50 (žene vlasnice 40%) Ciljna vrijednost 2026: 55 (žene vlasnice 40%)	MER	IQ 2025	IVQ 2026	3.500.000,00 €	3.500.000,00 €	Nacionalni budzet
1.2.3 Realizacija Programa podrške investicijama za 2025. godinu	IR: Broj podržanih Projekata Početna vrijednost 2024: / Ciljna vrijednost 2025: 30 (žene vlasnice 30%) Ciljna vrijednost 2026: 50 (žene vlasnice 30%)	Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama	IQ 2025	IVQ 2026	1.200.000,00 €	2.000.000,00 €	Nacionalni budzet
1.2.4 „Fond Inovatori 30 “ (mikro grantovi do 10 000 €) i kreditne linije EaSI/EIF prilagođene početnicima; info dani i mentorska obuka finansijske pismenosti.	IR: Broj podržanih Projekata Početna vrijednost 2024: 0 Ciljna vrijednost 2025: 33 (žene 30%) Ciljna vrijednost 2026: 50 (žene 30%)	Unija mladih preduzetnika Crne Gore – (nosilac) RBCG; MER; ZZZCG; lokalne samouprave	IQ 2025	IVQ 2026	250.000,00 €	400.000,00 €	Javni sektor/Razvoj na banka CG (EaSI/EIF),

OPERATIVNI CILJ 3				Promocija preduzetništva i podsticanje početnika u poslovanju			
Indikator učinka		Početna vrijednost 2022		Početna vrijednost 2024		Početna vrijednost 2026	
Bolji pristup MMSP uslugama podrške		3.89		4.3		4.6	
Rang Indeks politike MSP							
Dimenzija 5a: Vladine usluge podrške MSP							
Monitoring i evaluacija							
1.3.1 Unapređenje ponude i korišćenje postojećih finansijskih instrumenata za preduzetnike početnike	IR: Broj dodijeljenih grantova nezaposlenim licima Početna vrijednost 2024: 75 (žene 35%) Ciljna vrijednost 2025: 112 (žene 35%) Ciljna vrijednost 2026: 112	ZZZCG	IVQ 2025	IVQ 2026	1.120.000,00 €	1.120.000,00 €	Nacionalni budzet
1.3.2 Podrška razvoju usluga i obezbjeđenje savjetodavne podrške za početnike u biznisu	IR: Broj korisnika/ca informativno – edukativnih radionica Početna vrijednost 2024: 85 Ciljna vrijednost 2025: 120 (žene korisnice 30%) Ciljna vrijednost 2026: 120 (žene korisnice 35%)	ZZZCG	IIIQ 2025	IIIQ 2026	8.000,00 €	8.000,00 €	Nacionalni budzet

1.3.3 Konferencija razvoj i savremeni trendovi u implemntaciji politike MMSP- programska podrška na lokalnom, nacionalnom i EU nivou	IR: Konferencija Broj učesnika/ca Početna vrijednost 2024: / Ciljna vrijednost 2025: Konferencija 40 učesnika (žene učesnice 30%) Ciljna vrijednost 2026: Konferencija 40 učesnika(žene učesnice 30%)	MER	IIQ 2025	IV Q 2026	3.000,00 €	3.000,00 €	Donatori
1.3.4 Podrška razvoju usluga za MSP i promocija preduzetništva – Konferencija o ekonomiji i Dodjela nagrada PKCG na Međunarodni dan preduzetnika	IR: Broj promotivnih aktivnosti/broj učesnika/ca Početna vrijednost 2024: 2 promotivne aktivnosti/600 učesnika-ca Ciljna vrijednost 2025: 2 promotivne aktivnosti/600 učesnika-ca Ciljna vrijednost 2026: 2 promotivne aktivnosti/600 učesnika-ca	PKCG	IQ 2025	IVQ 2026	170.000,00 €	170.000,00 €	Privatni sektor

1.3.5 SkillsUP – predinkubacioni program za početnike u biznisu	IR: Broj razvijenih biznis ideja Početna vrijednost 2024: 7 Ciljna vrijednost 2025: 8 Ciljna vrijednost 2026: 9	Naučno tehnološki park Crne Gore	IQ2025	IVQ2026	10.000,00 €	12.000,00 €	NTPCG budžet 3.000,00 Donatori 7.000,00
1.3.6 Godišnja kampanja „Nedjelja mladih biznis ideja“ – takmičenje, ambadorska mreža, podcast „Mladi & Biznis“, mentorska mreža; nacionalna medijska kampanja.	IR: Broj učesnika/ca/timova Početna vrijednost 2024: 0 Ciljna vrijednost 2025: 100 (žene učesnice 30%) Ciljna vrijednost 2026: 120 (žene učesnice 30%)	Unija mladih preduzetnika Crne Gore – nosilac PKCG; EEN konzorcijum; MER; mediji; opštine	IQ2025	IVQ2026	25.000,00 €	25.000,00 €	Privatni sektor (sponzori)
1.3.7 Implementacija Programa za razvoj i promociju zanatstva za 2025. godinu	IR: Broj podržanih zanatlija/vrijednost grant podrške Početna vrijednost 2024: 200.000,00 €, 23 prijave (od toga žene i mlađi od 35 godina 13) Ciljna vrijednost 2025:	MER	IQ 2025	IVQ 2026	300.000,00 €	700.000,00 €	Nacionalni budžet

	Očekuje se 30 prijava (od toga žene i mlađi od 35 godina 50%) Ciljna vrijednost 2026: Očekuje se 50 prijava (od toga žene i mlađi od 35 godina 50%)						
OPERATIVNI CILJ 4		Razvoj institucionalne mreže za podršku MMSP i poslovno udruživanje					
Indikator učinka		Početna vrijednost 2022		Početna vrijednost 2024		Početna vrijednost 2026	
Bolji pristup MMSP uslugama podrške		4.16		4.35		4.60	
Rang Indeks politike MSP							
Pod-Dimenzija 3.1. institucionalni okvir							
1.4.1 Unapredjenje SAP portala	IR: Broj posjeta portalu; broj objavljenih sadržaja Početna vrijednost 2024: / Ciljna vrijednost 2025: 1000 posjeta, i 50 objavljenih sadržaja Ciljna vrijednost 2026: 1000 posjeta, i 50 objavljenih sadržaja	MER	IQ 2025	IVQ 2026	5.000,00 €	5.000,00 €	Donatori / WEGLOBAL

1.4.2 Analiza postojeće institucionalne strukture i drugih relevantnih aktera koji pružaju savetodavne usluge za MSP sa smernicama za razvoj buduće strukture provajdera BDS	IR: Analiza Početna vrijednost 2024: Analiza Ciljna vrijednost 2025: Ažurirana analiza Ciljna vrijednost 2026: /	MER	I Q 2025	IV Q 2025	15.000,00 €	/	Donatori
1.4.3 Izrada studije izvodljivosti za formiranje nacionalne agencije za MMSP	IR: Studija Početna vrijednost 2024: Draft studije Ciljna vrijednost 2025: Finalna studija Ciljna vrijednost 2026: Implemntacija studije	MER	I Q 2025	III Q 2025	20.000,00 €	/	Donatori
1.4.4 Izveštaj sa preporukama za uspostavljanje buduće strukture koja će se koristiti za upravljanje strukturnim fondovima EU	IR: Izveštaj Početna vrijednost 2024: Draft izvještaja Ciljna vrijednost 2025: Finalni izvještaj Ciljna vrijednost 2026: /	MER	I Q 2025	III Q 2025	20.000,00 €	/	Donatori
1.4.5 Mapiranje postojećih dobavljača usluga poslovnog razvoja za MSP i procenja efikasnosti ponude	IR: Analiza sa preporukama Početna vrijednost 2024: Analiza Ciljna vrijednost 2025:	MER	I Q 2025	IV Q 2025	20.000,00 €		Donatori

postojećih usluga po vrstama i temama	Unapredjene sistem usluga Ciljna vrijednost 2026: Operativan mehanizam pružanja usluga						
1.4.6 Izrada seta kriterijuma i standarda kvaliteta za regionalne pružaoce usluga poslovnog razvoja za MSP	IR: Set kriterijuma Početna vrijednost 2024: Analiza postojećih kriterijuma Ciljna vrijednost 2025: Set kriterijuma Ciljna vrijednost 2026: /	MER	I Q 2025	IIIQ 2025	10.000,00 €	/	Donatori
1.4.7 Izveštaj o procjeni koordinacije JLS sa pružaocima poslovnih usluga za MSP sa preporukama za unapređenje	IR: Izveštaj sa preporukama Početna vrijednost 2024: Analiza postojećeg stanja Ciljna vrijednost 2025: Izveštaj sa preporukama Ciljna vrijednost 2026: /	MER	I Q 2025	IIIQ 2025	10.000,00 €	/	Donatori
STRATEŠKI CILJ 2		PODRŠKA TRANSFORMACIJI I JAČANJU KONKURENTNOSTI MMSP					
OPERATIVNI CILJ 1		Digitalna transformacija MMSP					
Indikator učinka		Početna vrijednost 2022		Početna vrijednost 2024		Početna vrijednost 2026	
Bolji pristup MMSP uslugama podrške		2.93		3.35		3.80	

Rang Indeks politike MSP							
Pod-Dimenzija 10.3: Promocija upotrebe e-trgovine							
Aktivnost koja utiče na realizaciju Strateškog cilja 2	Indikator rezultata za perIRd 2025-2026. godina	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026	Izvor finansiranja ³
2.1.1 Promocija i obezbjeđenje savjetodavne podrške za unapređenje biznisa primjenom digitalizacije – Moja eKomora	IR: Broj održanih događaja/učesnika/ca Početna vrijednost 2024: Organizovano 10 događaja/341 učesnika/ca (58% žena učenica) PKCG Ciljna vrijednost 2025: Organizovano 6 događaja/180 učesnika/ca (50% žena učenica) PKCG Ciljna vrijednost 2026: Organizovano 6 događaja/180 učesnika/ca (50% žena učenica) PKCG	PKCG	IQ 2025	IVQ 2026	2.400,00 €	2.400,00 €	Privatni sektor

³ A: Nacionalni budžet B: Javni sektor (Sredstva lokalnih samouprava, javnih institucija, preduzeća u većinskom državnom vlasništvu...)

C: IPA D: Donatori

P: Privatni sektor

2.1.2 Sprovedjenje istraživanja o MMSP koja koriste e-commerce u poslovanju	IR: Broj anketiranih preduzeća Početna vrijednost 2024: Anketirano 286 preduzeća na temu digitalizacije (40% žena vlasnica) Ciljna vrijednost 2025: Anketirano 200 preduzeća na temu digitalizacije (40% žena vlasnica) Ciljna vrijednost 2026: Anketirano 200 preduzeća na temu digitalizacije (40% žena vlasnica)	PKCG	IQ2025	IVQ2026	Redovna sredstva PKCG	Redovna sredstva PKCG	Privatni sektor
2.1.3 MONTEDIH BootCamp – Digitalna transformacija: integraciju digitalnih tehnologija u poslovne modele, unapređenje efikasnosti i konkurentnosti preduzeća.	IR:Broj MSP koji su prošli Camp Početna vrijednost 2024: N/A Ciljna vrijednost 2025: 2 Ciljna vrijednost 2026: 3	Naučno tehnološki park Crne Gore	IQ 2025	IVQ 2026	5.000,00 €	5.000,00 €	EU Donatori
2.1.4 Platforma „e Biznis Klub“ (e trgovina, savjeti, webinar) i	IR: Broj članova/ca platforme Početna vrijednost 2024: 0	Unija mladih preduzetnika Crne Gore – (nosilac)	IQ 2025	IVQ 2026	40.000,00 €	30.000,00 €	Donatori EU Digital Europe, UMPCG

vaučeri za digitalizaciju preduzeća članica.	Ciljna vrijednost 2025: 100 Ciljna vrijednost 2026: 250	PKCG; MER; NTP CG					
OPERATIVNI CILJ 2		Tranzcija MMSP ka održivom zelenom poslovanju					
Indikator učinka		Početna vrijednost 2022		Početna vrijednost 2024		Početna vrijednost 2027	
Bolji pristup MMSP uslugama podrške		3.65		3.90		4.30	
Rang Indeks politike MSP							
Dimenzija 9: MSP u zelenoj ekonomiji							
2.2.1 Realizacija Programa za podršku unapređenju energetske efikasnosti u hotelskoj industriji	IR: Broj podržanih/ugovorenih preduzeća iz sektora prerađivačke industrije Početna vrijednost 2024: 15 Ciljna vrijednost 2025: 18 Ciljna vrijednost 2026: /	Ministarstvo turizma	IQ 2025	IVQ 2025	460.833,08 €	/	Donatori (Aktivnost se finansira iz sredstava obezbijedenih iz paketa hitne podrške Evropske unije zemljama Zapadnog Balkana (IPA III), a sredstva su u budžetu Eko fonda jer je Eko fond implementaci ono tijelo ovog Programa)

2.2.2 Implementacija Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji za 2026. godinu	IR: Broj podržanih/ugovorenih preduzeća iz sektora prerađivačke industrije (razvrstanih po rodnoj strukturi) Početna vrijednost 2024: U okviru Javnog poziva za 2023. godinu, odobreno je 7 projekata preduzeća iz sektora prerađivačke industrije u ukupnom iznosu od 1.289.479,62€ (žena 28,6%/365.431,81 €). Za 2024. godinu usvojen je Program EE i 1. oktobra 2024. godine je raspisan Javni poziv u vrijednosti od 2,3 mi. €. Ciljna vrijednost 2025: Tokom realizacije Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji za 2024. godinu, na osnovu raspisanog Javnog poziva iz 2024. godine ugovoreno 10 projekata za preduzeća iz sektora prerađivačke industrije. Ciljna vrijednost 2026:	Vodeća institucija: MER, MPNI, MEiR Ključni partner: Fond za inovacije	IQ 2025	IVQ 2026	0	2.000.000,00 €	Nacionalni budžet (MER) IPA III (Program direktne budžetske podrške EK Crnoj Gori za prevazilaženje energetske krize
---	--	---	---------	----------	---	----------------	---

	Usvajanje i realizacija Programa za podsticanje inovacija u funkciji energetske efikasnosti u industriji u 2026. godini i raspisivanje Javnog poziva.						
2.2.3 Program „Zelena ideja mladih“ – obuke za cirkularne modele i mini-grantovi za zelene proizvode/usluge.	IR: Broj podržanih MMSP Početna vrijednost 2024: 0 Ciljna vrijednost 2025: 15 (35% žena vlasnica) Ciljna vrijednost 2026: 30 (40% žena vlasnica)	Unija mladih preduzetnika Crne Gore – (nosilac) MER; MEPPU; UNDP; PKCG	IQ 2025	IVQ 2026	75.000,00 €	100.000,00 €	UNDP/GEF,
2.2.4 Izrada Smjernica za integraciju ESG (ekoloških, društvenih i upravljačkih) principa u poslovne prakse i promocija ESG smjernica	IR: Pripremljene Smjernice i objavljene Polazna vrijednost 2024:0 Ciljna vrijednost 2025: 1 Ciljna vrijednost 2026: /	MERS	IIQ 2025	IVQ 2025	4.000,00 €	/	Donatorska sredstva GEF-a
OPERATIVNI CILJ 3		Razvoj savremenih znanja i vještina u MMSP					

Indikator učinka		Početna vrijednost 2022		Početna vrijednost 2024		Početna vrijednost 2026	
Bolji pristup MMSP uslugama podrške		3,28		3.60		4.00	
Rang Indeks politike MSP							
Pod-Dimenzija 8a: preduzetničke vještine							
2.3.1 Jačanje saradnje između obrazovnih institucija i privrede u cilju usaglašavanja obrazovnih programa sa potrebama tržišta rada	IR: Broj organizovanih događaja sa ciljem usklađivanja sa potrebama tržišta rada/broj učesnika/ca Početna vrijednost 2024: 4/103 PKCG (58% žena učesnica) Ciljna vrijednost 2025: 4/100 PKCG (50% žena učesnica) Ciljna vrijednost 2026: 4/100 PKCG (50% žena učesnica)	PKCG	IQ 2025	IVQ 2026	1.600,00 €	1.600,00 €	Privatni sektor
2.3.2 Analiza stanja i evaluacija politike preduzetničkog učenja u Crnoj Gori	IR: Izvještaj o evaluaciji sa preporukama Početna vrijednost 2024: / Ciljna vrijednost 2025: 1 Izvještaj Ciljna vrijednost 2026: /	MER	IQ 2025	IIIQ 2025	10.000,00 €		Donatori

2.3.3 Razvoj sistema neformalnog obrazovanja za unapređenje znanja i vještina	IR: Broj realizovanih obuka /broj učesnika/ca Početna vrijednost 2024: 45/1669 (67% žena učesnica) Ciljna vrijednost 2025: 40/1400 (50% žena učesnica) Ciljna vrijednost 2026:: 40/1400 (50% žena učesnica)	PKCG	IQ 2025	IVQ 2026	16.000,00 €	16.000,00 €	Privatni sektor
2.3.4 Pružanje savjetodavnih i mentoring usluga	IR: Broj podržanih MMSP Početna vrijednost 2024: 20 Ciljna vrijednost 2025: 20 (50% žena vlasnica) Ciljna vrijednost 2026: 30 (50% žena vlasnica)	MER	IQ 2025	IVQ 2026	35.000,00 €	35.000,00 €	Nacionalni bužet
2.3.5 Obezbeđivanje informativne i savjetodavne podrške kroz aktivnosti EEN mreže	IR: Broj MMSP kojima je pružena podrška Početna vrijednost 2024: 500 Ciljna vrijednost 2025: 500 (50% žena) Ciljna vrijednost 2026: 600 (50% žena)	EEN Konzorcijum	IQ 2025	IVQ 2026	15.000,00 €	15.000,00 €	EU donacija - Budžet EEN

2.3.6 Obezbjeđenje savjetodavne- edukativne podrške za MMSP	IR: Broj održanih događaja/učesnika/ca Početna vrijednost 2024: PKCG: 73 obuke/3.037 učesnika (57% žena učesnica) Ciljna vrijednost 2025: 60 obuka/3.200 učesnika (50% žena učesnica) Ciljna vrijednost 2026: 60 obuka/3.200 učesnika (50% žena učesnica)	PKCG	IQ 2025	IVQ 2026	200.000,00 €	200.000,00 €	Privatni sektor
2.3.7 „Peer2Peer Akademija“ – TNA, obuka trenera do 35 godina i 20 regionalnih radionica.	IR: Broj sertifikovanih trenera/rica Početna vrijednost 2024: 0 Ciljna vrijednost 2025: 10 (25% žena trenerica) Ciljna vrijednost 2026: 20 (30% žena trenerica)	Unija mladih preduzetnika Crne Gore – (nosilac) PKCG; MER; EBRD (donator)	IQ 2025	IVQ 2026	40.000,00 €	30.000,00 €	EBRD/ DONATORI
OPERATIVNI CILJ 4		Podsticanje inovativnosti MMSP i inovativnih visoko tehnoloških/savremenih start-up					
Indikator učinka		Početna vrijednost 2022	Početna vrijednost 2024		Početna vrijednost 2026		
Bolji pristup MMSP uslugama podrške		2.99	3.30		3.70		
Rang Indeks politike MSP							

Pod-Dimenzija 8b. Inovativna politika za MSP							
2.4.1 Programska linija za jačanje inovativnosti novoosnovanih i postojećih MMSP	IR: Broj MMSP koji su primili grant Početna vrijednost 2024: 0 Ciljna vrijednost 2025: 7 Ciljna vrijednost 2026: /	Fond za inovacije Crne Gore	IIQ 2025	IVQ 2025	1.200.000,00 €	/	Nacionalni budžet
2.4.2 Programska linija kolaborativnih grantova za inovacije	IR: Broj MMSP koji su primili grant Početna vrijednost 2024: 6 Ciljna vrijednost 2025: 0 Ciljna vrijednost 2026: 6	Fond za inovacije Crne Gore	IQ 2026	IVQ 2026	/	1.200.000,00 €	Nacionalni budžet
2.4.3 Programska linija podrške ranoj fazi razvoja startapova	IR: Broj MMSP koji su primili grant Početna vrijednost 2024: 12 Ciljna vrijednost 2025: 12 Ciljna vrijednost 2026: 12	Fond za inovacije Crne Gore	IIQ 2025	IIIQ 2026	400.000,00 €	400.000,00 €	Nacionalni budžet

2.4.4 Programska linija za provjeru inovativnog koncepta	IR: Broj podržanih predloga projekata Početna vrijednost 2024: 11 Ciljna vrijednost 2025: 10 Ciljna vrijednost 2026: 10	Fond za inovacije Crne Gore	IIQ 2025	IIIQ 2026	400.000,00 €	400.000,00 €	Nacionalni budžet
2.4.5 Mehanizmi podrške MMSP u cilju osnaživanja njihovog inovativnog djelovanja i jačanja svijesti o značaju inovacija (Program inovacione kulture i podsticanja edukacija u S3 oblastima)	IR: Broj podržanih predloga projekata Početna vrijednost 2024: 28 Ciljna vrijednost 2025: 25 (25% žena) Ciljna vrijednost 2026: 25 (25% žena)	Fond za inovacije Crne Gore	IIQ 2025	IIIQ 2026	250.000,00 €	250.000,00 €	Nacionalni budžet
2.4.6 Jačanje aktivnosti na promociji primjene prava intelektualne svojine	IR: Broj podržanih predloga projekata Početna vrijednost 2024: Održani jedan seminar, 3 okrugla stola i 1 prezentacija sa ukupno 157 učesnika/ca (60% žena) Ciljna vrijednost 2025: Održana jedna obuka i 2 okrugla stola sa ukupno 80 učesnika/ca (50% žena)	PKCG	IQ 2025	IVQ 2025	1.800,00 €	1.800,00 €	Privatni sektor

	Ciljna vrijednost 2026: Održana jedna obuka i 2 okrugla stola sa ukupno 80 učesnika/ca (50% žena)						
2.4.7 Program za podsticanje konkurentnosti kroz zaštitu intelektualne svojine	IR: Broj podržanih predloga projekata Početna vrijednost 2024: 8 Ciljna vrijednost 2025: broj projektnih prijava 7 Ciljna vrijednost 2026: broj projektnih prijava 8	Naučno tehnološki park Crne Gore	IQ 2025	IVQ 2026	20.000,00 €	20.000,00 €	NTPCG Budžet
2.4.8 i4ME Hub modularni program podrške razvoju inovacija	IR: Broj polaznika Početna vrijednost 2024: N/A Ciljna vrijednost 2025: broj polaznika 20 (40% žena) Ciljna vrijednost 2026: broj polaznika 25 (40% žena)	Naučno tehnološki park Crne Gore	IQ 2025	IVQ 2025	6.000,00 €	8.000,00 €	NTPCG Budžet 2.000,00 € Donatori 4.000,00 €

2.4.9 Akcelerator „Start-up lift“ – pre-seed grantovi	IR: Broj podržanih predloga projekata Početna vrijednost 2024: 0 Ciljna vrijednost 2025: 10 Ciljna vrijednost 2026: 20	Unija mladih preduzetnika Crne Gore – nocilac Fond za inovacije; MER; NTP CG	IQ 2025	IVQ 2026	300.000,00 €	400.000,00 €	Donatori Horizon Europe, UMPCG
2.4.10 Regionalni predakceleracijski program CODES	IR: Broj podržanih startupova Početna vrijednost 2024: 0 Ciljna vrijednost 2025: 9 Ciljna vrijednost 2026: n/a	IPC Tehnopolis	IQ 2025	IIQ 2026	18.000,00 €	n/a	C IPA
2.4.11 AMTECH: Radionica o aditivnim i naprednim proizvodnim tehnologijama i digitalizaciji proizvodnje	IR: Broj podržanih preduzeća Početna vrijednost 2024: 0 Ciljna vrijednost 2025: 10 (30% žena) Ciljna vrijednost 2026: n/a	IPC Tehnopolis	IQ 2025	IIQ 2025	14.000,00 €	n/a	C IPA

2.4.12 MONTEDIH: Obuka „CNC proizvodnja	IR: Broj podržanih preduzeća Početna vrijednost 2024: 0 Ciljna vrijednost 2025: 10 (30% žena) Ciljna vrijednost 2026: n/a	IPC Tehnopolis	IIIQ 2025	IVQ 2025	30.000,00 €	n/a	C IPA
STRATEŠKI CILJ 3.		POSLOVNA ORGANIZOVANOST I PRISTUP MMSP NOVIM TRŽIŠTIMA					
OPERATIVNI CILJ 1		Poslovna organizovanost MMSP u klastere, lance dobavljača, lance vrednosti					
Indikator učinka Bolji pristup MMSP uslugama podrške Rang Indeks politike MSP Pod-Dimenzija10.2: Integracija MSP u globalne lance vrednosti		Početna vrijednost 2022 3.58		Početna vrijednost 2024 3.90		Početna vrijednost 2026 4.30	
Aktivnost koja utiče na realizaciju Strateškog cilja 3	Indikator rezultata za period 2025-2026. godina	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2025	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti u 2026	Izvor finansiranja ⁴

⁴ A: Nacionalni budžet B: Javni sektor (Sredstva lokalnih samouprava, javnih institucija, preduzeća u većinskom državnom vlasništvu...)

C: IPA D: Donatori

P: Privatni sektor

3.1.1 Klasteri „Digital Creators“ i „Agro-food Lab“ pod okriljem UMPCG; program AEO i trgovinske olakšice.	IR: Broj MMSP članica klastera Početna vrijednost 2024: 0 Ciljna vrijednost 2025: 25 Ciljna vrijednost 2026: 50	Unija mladih preduzetnika Crne Gore – nosilac MER; PKCG; Poreska uprava	IQ 2025	IVQ 2026	60.000,00 €	80.000,00 €	IPA III-Donatori
OPERATIVNI CILJ 2		Priprema za izvoz i podrška MMSP u pristupu inostranim tržištima					
Indikator učinka		Početna vrijednost 2022	Početna vrijednost 2024		Početna vrijednost 2026		
Bolji pristup MMSP uslugama podrške		3.19	3.50		4.00		
Rang Indeks politike MSP							
Pod-Dimenzija 7.3: Pristup MSP standardizaciji							
Indikator učinka		Početna vrijednost 2022	Početna vrijednost 2024		Početna vrijednost 2026		
Bolji pristup MMSP uslugama podrške		3.66	4.00		4.30		
Rang Indeks politike MSP							
Dimenzija 10.0 Internacionalizacija MSP							
3.2.1 Podrška za nastup na međunarodnim tržištima - Organizacija nacionalnih štandova za promociju privrede na međunarodnim sajmovima	IR: Broj podržanih sajmova/preduzeća Početna vrijednost 2024: 15 sajmova/154 preduzeća Ciljna vrijednost 2025:	PKCG	IQ 2025	IVQ 2026	570.000,00 €	570.000,00 €	Privatni sektor

	15 sajmovi/150 preduzeća (30% žena vlasnica) Ciljna vrijednost 2026: 15 sajmovi/150 preduzeća (30% žena vlasnica)						
3.2.2 Podrška za nastup na međunarodnim tržištima – Organizacija poslovnih susreta u zemlji i inostranstvu	IR: Broj poslovnih susreta/učesnika/ca Početna vrijednost 2024: Organizovano 8 poslovnih foruma/366 učesnika/ca Ciljna vrijednost 2025: 10 poslovnih foruma / 400 učesnika/ca (30% žena) Ciljna vrijednost 2026: 10 poslovnih foruma / 400 učesnika/ca (30% žena)	PKCG	IQ 2025	IVQ 2026	180.000,00 €	180.000,00 €	Privatni sektor
3.2.3 Servis „Youth Export Hub“ – EEN brokerage susreti, grantovi za međunarodne sajmove i online B2B platforma.	IR: Broj MMSP uključenih / broj EEN događaja Početna vrijednost 2024: 0	Unija mladih preduzetnika Crne Gore – nosilac UMPCG; PKCG; EEN	IQ 2025	IVQ 2026	50.000,00 €	70.000,00 €	Donatori - EU EEN, UMPCG

	Ciljna vrijednost 2025: 40/2 Ciljna vrijednost 2026: 80/4	konzorcijum; MER; MIN					
3.2.4 Jačanje i promocija FINNO platforme o dostupnim finansijskim instrumentima podrške za MSP kroz aktivnosti EEN mreže	IR: Broj promotivnih događaja Početna vrijednost 2024: 10 Ciljna vrijednost 2025: 12 Ciljna vrijednost 2026: 15	EEN Konzorcijum	IQ 2025	IVQ 2026	5.000,00 €	5.000,00 €	EU donacija - Budžet EEN
3.2.5 Organizacija/koorganizacija poslovnih susreta u zemlji i inostranstvu kroz aktivnosti EEN mreže	IR: Broj b2bdogađaja/broj sastanaka/broj sklopljenih sporazuma o saradnji Početna vrijednost 2024: 15/250/8 Ciljna vrijednost 2025: 15/250/8 Ciljna vrijednost 2026: 15/300/10	EEN Konzorcijum	IQ 2025	IVQ 2026	20.000,00 €	20.000,00 €	EU donacija - Budžet EEN